

KESKKONNAAMET

KORRALDUS

06.07.2022 nr DM-119806-10

Gdovi põhjaveekompleksi soojusenergia potentsiaali uuringuruumi üldgeoloogilise uurimistöö loa nr YGUL/516055 andmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26 ja lähtudes Eesti Geoloogiateenistuse üldgeoloogilise uurimistöö loa taotlusest ning toetudes Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruse kinnitamine“ lisa 13 „Keskkonnaameti ringmajanduse osakonna põhimäärus“ punktist 2.5. koosmõjus Keskkonnaameti peadirektori 09.07.2021 käskkirja nr 1-1/21/137 „Keskkonnaameti teabehalduse kord“ lisast 14, **otsustan:**

1.1. Anda Eesti Geoloogiateenistusele (registrikood 77000387) üldgeoloogilise uurimistöö luba nr YGUL/516055.

1.2. Korraldus jõustub teatavaks tegemisest.

Üldgeoloogilise uurimistöö luba nr YGUL/516055 on kättesaadav Keskkonnaameti keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS aadressil: <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

Eesti Geoloogiateenistus (registrikood 77000387, aadress F. R. Kreutzwaldi tn 5, Rakvere linn, 44313 Lääne-Viru maakond) esitas Keskkonnaametile taotluse üldgeoloogilise uurimistöö loa saamiseks Gdovi põhjaveekompleksi soojusenergia potentsiaali uuringuruumis (taotlus registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 11.04.2022 numbriga DM-119806-1 ning korregeeritud taotlus 05.05.2022 numbriga DM-119806-4).

Gdovi põhjaveekompleksi soojusenergia potentsiaali uuringuruum (teenindusala pindalaga 131,16 ha) asub Ida-Viru maakonnas Narva linnas mitmetel eraomandis olevatel ning riigile kuuluvatel katastriüksustel (loetelu lisatud). Üldgeoloogilise uurimistöö luba taotletakse kehtivusajaga 3 aastat.

Taotluse seletuskirja kohaselt on üldgeoloogilise uurimistöö eesmärk hinnata Gdovi põhjaveekompleksi hüdraulilisi parameetreid maasoojusenergia kasutuselevõtu eesmärgil. Eelnevast tulenevalt plaanitakse üldgeoloogilise uurimistöö raames rajada 1 puurauk

sügavusega kuni 300 m, puurauk rajatakse eraomandisse kuuluval katastriüksusel Elektrijaama tee 59 (katastritunnus 51101:001:0960). Juhul kui esmase puuraugu rajamine ebaõnnestub, on planeeritud rajada varupuurauk. Eelnevast tulenevalt märgitakse üldgeoloogilise uurimistöö loale rajatavate puuraukude arvuks 2. Lisaks viiakse üldgeoloogilise uurimistöö käigus läbi järgmised hüdrogeoloogilised katsetööd: veetaseme mõõtmine ja katsepumpamine.

Uuringuruumi teenindusala ida- ja lääneosal asuvad kuni 10 km² suuruse valgala Balti SEJ väljavoolukanal (Kõrgesoo kanal) ja Kulgu kanal (keskkonnaregistri koodid vastavalt VEE1065600 ja VEE1065500; veekaitsevöönd 1 m). Lisaks asuvad uuringuruumi teenindusosal mitmed puurkaevud ja veehaarde sanitaarkaitsealad. Uuringuruumi teenindusosal paiknevad laiarööpmelised raudteed koos nende kaitsevöönditega, samuti teised tehnovõrgud koos kaitsevöönditega. Uuringuruumi teenindusala kagu- ja idaosa läbivad Narva–Auvere riigitee (nr 13109) ja avalikus kasutuses olev kohalik Elektrijaama tee (nr 5110167). Avalikus kasutuses olevatest kohalikest teedest ulatuvad uuringuruumi teenindusala põhjaservani Nahavabriku tänav (nr 5110166), lõunaservani Looduse tänav (nr 5110174), idaservani Sõpruse tänav (nr 5110175) ja Kanali tänav (nr 5110002). Uuringuruumi teenindusosal asub 11 geodeetilist märki, lisaks neli ehitistel asuvat geodeetilist märki.

Uuringuruumi teenindusala idaosas asub III kategooria kaitsealuse liigi *Cobitis taenia* (hink; keskkonnaregistri kood KLO9120966) elupaik, mis kattub kuni 10 km² suuruse valgala Kulgu kanali asukohaga. Rajatava puuraugu ega varupuuraugu asukohad ei kattu kitsendusi põhjustavate objektide ega nende piiranguvöönditega.

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 27 lõike 3¹ kohaselt teavitab loa andja üldgeoloogilise uurimistöö loa taotluses toodud uuringuruumi ja selle teenindusala asukohast viivitamata riigivara valitsejat ja riigi kinnisvararegistris registreeritud kinnisasja kasutusõigust omavat isikut. Keskkonnaamet teavitas Keskkonnaministeeriumit, Maa-ametit, Riigimetsa Majandamise Keskust ja Enefit Power AS-i Eesti Geoloogiateenistuse taotlusest 06.06.2022 kirjaga nr DM-119806-6.

Haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 40 lõike 1 alusel peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet edastas 13.06.2022 kirjaga nr DM-119806-8 üldgeoloogilise uurimistöö loa eelnõu puudutatud isikutele tutvumiseks ja arvamuse esitamiseks.

Eesti Geoloogiateenistus saatis Keskkonnaametile 14.06.2022 kirja nr 12-3/22-186 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 22.06.2022 numbriga DM-119806-9), milles märkis, et ei oma eelnõude osas vastuväiteid.

3. KAALUTLUSED

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 4 järgi on üldgeoloogiline uurimistöö maapõue geoloogilise ehituse selgitamise eesmärgil tehtav teadusuuring või geoloogiline töö. MaaPS § 17

lõike 1 järgi on üldgeoloogiline uurimistöö lubatud uurimistöö loa alusel, välja arvatud selline üldgeoloogiline uurimistöö, kus välitööd ei ole kavandatud või need piirduvad looduslike või tehispaljandite kirjeldamisega ning kivimi uurimiseks paljandist või puursüdamikust võetud kivimi tükide või maapinnalt kivististe kogumisega. MaaPS § 27 järgi esitatakse üldgeoloogilise uurimistöö loa saamiseks loa andjale taotlus. MaaPS § 26 kohaselt annab üldgeoloogilise uurimistöö loa Keskkonnaamet.

MaaPS § 29 kohaselt toimub avatud menetluses üldgeoloogilise uurimistöö loa andmine maavara otsinguks. Antud juhul ei taotleta üldgeoloogilise uurimistöö luba maavara otsingu eesmärgil, seega ei lahendata üldgeoloogilise uurimistöö loa taotlust avatud menetluses.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS ja keskkonnaministri 09.01.2020 määruses nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ (edaspidi *määrus nr 1*). Üldgeoloogilise uurimistöö loa taotlust on kontrollinud MaaPS § 27 lõike 2 alusel keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötaja Maa-amet (18.04.2022 kiri nr 9-3/22/6497-2 ja 11.05.2022 kiri nr 9-3/22/6497-4).

Kehtiva MaaPS-i alusel ei ole üldgeoloogilise uurimistöö loa andmise menetlus avatud menetlus. Kuna tegemist ei ole avatud menetlusega, ei avaldanud Keskkonnaamet üldgeoloogilise uurimistöö loa taotluse menetluse algatamise teadet ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Samuti ei pane Keskkonnaamet avalikkusele tutvumiseks välja õigusakti eelnõud koos asjasse puutuvate oluliste dokumentidega ega avalda vastavat teadaannet ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Üldgeoloogilise uurimistöö käigus planeeritud tööd on kooskõlas MaaPS § 19 lõigetega 2 ja 3.

MaaPS § 90 lõike 3 kohaselt on riigile kuuluva kinnisasja kasutamine uurimistööks tasuta.

MaaPS § 28 lõike 5 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekavaid ning jäätmekavade ladestamiskoht ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse jäätmeseaduse §-s 42¹ kehtestatud nõuetest. Gdovi põhjaveekompleksi soojusenergia potentsiaali uuringuruumis üldgeoloogilise uurimistöö läbiviimisel jäätmekavaid ei teki.

Antud menetluses puuduvad MaaPS §-s 35 sätestatud üldgeoloogilise uurimistöö loa andmisest keeldumise alused. Muuhulgas sätestab MaaPS 35 lõike 2 punkt 1, et üldgeoloogilise uurimistöö andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest üldgeoloogilise uurimistöö, uuringu või kaevandamisjäätmekavade käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Eesti Geoloogiateenistus ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmekavade käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri andmed seisuga 05.06.2022).

MaaPS § 17 lõike 3 sätestab, et üldgeoloogilist uurimistööd ja geoloogilist uuringut korraldab ja

juhib selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi (edaspidi *kompetentsus*) omav isik. Isiku kompetentsus peab võimaldama tal tunda oma tegevusvaldkonnaga seonduvaid riske, oskama neid tuvastada ja riskide realiseerumist ära hoida. Kompetentsuse eelduseks on erialase ettevalmistusega ja töökogemusega omandatud teadmised ja oskused.

MaaPS § 17 lõike 4 järgi võib üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa alusel hüdrogeoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punktide 1, 3 ja 5 kohane tegevusluba. Seega peab Eesti Geoloogiateenistusel olema hüdrogeoloogiliste tööde teostamiseks veeseaduse § 208 punktide 1, 3 ja 5 kohane tegevusluba.

MaaPS § 89 lõike 1 kohaselt on kinnisasja omanik kohustatud üldgeoloogilist uurimistööd oma kinnistul lubama. MaaPS § 89 lõike 2 kohaselt ei või üldgeoloogilist uurimistööd teha kinnisasja omaniku nõusolekuta õuemaal, hoonete all ning elamule lähemal kui 50 meetrit.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 toodud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõikes 2 toodud loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi *määrus*). Üldgeoloogilise uurimistöö loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõikes 1 toodud ega ka määruse loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõigete 3 ja 4 ning määruse alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ning KMH vajalikkuse kaalumine.

Haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). Vastavalt keskkonnaministri 09.01.2020 määramises nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ § 4 lõikes 3 märgitakse uurimistöö loa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse tagamiseks ning maapõue kasutamisest inimese tervisele, varale ja keskkonnale põhjustatava mõju vähendamiseks ja vajaduse korral muud täiendavad nõuded.

Tulenevalt asjaolust, et uuringuruumi teenindusala kattub mitmete kitsendusi põhjustavate objektidega (vt ptk 2), on taotluse seletuskirjas põhjendatud, et kitsendustega seotud küsimused kooskõlastatakse kinnistuomanikega. Maa-amet juhtis oma 11.05.2022 kirjas nr 9-3/22/6497-4 tähelepanu asjaolule, et kitsendusi põhjustavate objektide piiranguvööndites ei piisa kokkuleppest maaomanikuga – vajalik on piirangutega arvestamine vastavalt objektiga seotud piiranguid kehtestavale õigusaktile. Keskkonnaamet nõustub Maa-ameti märkusega ning rõhutab, et üldgeoloogilise uurimistöö läbiviimisel on vajalik lähtuda kõikidest kehtivatest

õigusaktidest, sh nõuetest piiranguvööndites või kaitsealuste liikide elupaikade läheduses üldgeoloogilise uurimistööga seotud tegevuste läbiviimisele.

Uuringuruumi teenindusala idaosas asub III kategooria kaitsealuse liigi hink elupaik (vt ptk 2). Hinku ohustavad tegurid nagu veekogu hüdro-morfoloogilise kvaliteedi halvenemine ja veekogu veekvaliteedi halvenemine on hinnatud Eestis keskmise mõjuga (üldiselt seetõttu, et hink asustab ka järvi ja suurt osa Eesti rannikumerest, mis on justkui tuumikalad), kuid siiski on oluline jälgida, et üldgeoloogiliste uurimistööde käigus ei liiguks settereostust idaossa, kus paikneb hingu elupaik, sest hingu asurkonna ohustavaks teguriks peetakse kõige enam just veekogu hüdro-morfoloogilise seisundi halvenemist. Hea kvaliteediga veekogu on hingu jaoks taimestikurohke põhja ja aeglasevooluga (suured ja pikaajalised lainetused võivad olla negatiivse mõjuga), mis võimaldab hingu kudemist. Samas on oluline ka aeglasevooluliste mudase või liivase põhjaga toitumisalade olemasolu.

Kuna planeeritavad puuraugud ei kattu hingu elupaigada ning üldgeoloogilise uurimistööga seotud tegevused on lühiaegsed, ei kaasne tegevusega eeldatavalt negatiivset mõju hingu elupaigale. Sellegipoolest on oluline, et tööde teostamisel järgitaks kõiki keskkonnakaitsenõudeid. Soovituslik välitööde teostamise aeg on ajavahemik 15. juuni kuni 15. september.

Üldgeoloogilise uurimistöö loale ei määrata täiendavaid tingimusi.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiit Rahe

peaspetsialist juhataja ülesannetes

maapõuebüroo

Lisad:

1. Üldgeoloogilise uurimistöö luba
2. Uuringuruumi plaan_Gdovi.png
3. KÜ_loetelu.xlsx

Teadmiseks: Enefit Power AS, Keskkonnaministeerium, Maa-amet, Narva Linnavalitsuse Linnamajandusamet, Riigimetsa Majandamise Keskus

Lilli Tamm 5699 2028

Lilli.Tamm@keskkonnaamet.ee